Valtuusto

Aika	09.11.2026 klo 18:07 - 20:06
Paikka	Liperin koulu, Koulukuja 2
Käsitellyt asiat	33 - 44

§	Otsikko	Sivu
§ 33	Kokouksen laillisuus- ja päätösvaltaisuus	4
§ 34	Pöytäkirjantarkastajat	5
§ 35	Talouskatsaus 2/2026	6
§ 36	Vuoden 2027 veroprosentit	10
§ 37	Talousarviovalmistelu 2027	13
§ 38	Tilintarkastuspalveluiden hankinta 2027-2029, optiona 2030 ja 2031	20
§ 39	Maapoliittinen ohjelma 2026-2029	24
§ 40	Ylämyllyn kehittämissuunnitelman hyväksyminen	30
§ 41	Valtuuston hyväksyntäpäätöksen 28.08.2023 § 50 kumoaminen / Myllyn alueen asemakaava	36
§ 42	Käsämän osayleiskaavan muutoksen hyväksyminen, Kostamokoti	40
§ 43	Kunnanhallituksen ja valtuuston kokoukset kevätkaudella 2027	46
§ 44	Aloitteita ja kysymyksiä	48

	Nimi	Tehtävä	Lisätiedot
Läsnä	Varis Asmo	valtuuston puheenjohtaja	
	Rissanen Sanna	valtuuston 1. varapuheenjohtaja	
	Kosonen Juha	valtuuston 2. varapuheenjohtaja	
	Behm Jukka	jäsen	
	Eskelinen Veera	jäsen	
	Hartikainen Mikko	jäsen	
	Hiltunen Esa	jäsen	
	Huikuri Pekka	jäsen	
	Hyttinen Jouni	jäsen	
	Jaakkola Kirsi	jäsen	
	Jetsonen Anne	jäsen	
	Jormanainen Martti	jäsen	
	Kaskiniemi Mikko	jäsen	
	Kuittinen Tero	jäsen	
	Laitila Sami	jäsen	
	Lappalainen Markus	jäsen	
	Melkko Satu	jäsen	
	Mustonen Tapio	jäsen	
	Nousiainen Kirsi	jäsen	
	Pakarinen Tuula	jäsen	
	Piiroinen Heikki	jäsen	
	Rautiainen Taina	jäsen	
	Remes-Ylönen Salla	jäsen	
	Rummukainen Jukka	jäsen	
	Räty Veli-Matti	jäsen	
	Salomaa Jani	jäsen	
	Sammalisto Elina	jäsen	
	Savolainen Tiina	jäsen	
	Silvennoinen Maija	jäsen	
	Soininen Anne	jäsen	
	Tikka Tiina	jäsen	
	Toivanen Satu	jäsen	
	Asikainen Harri	varajäsen	
	Alava Annu	varajäsen	
Muu	Hämäläinen Pellervo	kunnanjohtaja	
	Pekonen Jouni	tekninen johtaja	
	Lappalainen Riitta	hyvinvointijohtaja	
	Meriläinen Pentti	elinkeinopäällikkö	
	Ruohtula Pasi	talous- ja hallintojohtaja, pöytäkirjanpitäjä	

	Huldén Iida	nuorisovaltuuston varaedustaja
Poissa	Hyvärinen Jarkko	jäsen
	Jäppinen Minna	jäsen
	Karttunen Tero	jäsen
	Parkkinen Sofia	nuorisovaltuuston edustaja

Allekirjoitukset Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti asianhallintajärjestelmässä. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Asmo Varis puheenjohtaja	Pasi Ruohtula pöytäkirjanpitäjä

Käsitellyt asiat 33 - 44

Pöytäkirjan tarkastus Pöytäkirja on tarkastettu ja todettu kokouksen kulun mukaiseksi.

Taina Rautiainen pöytäkirjantarkastaja	Salla Remes-Ylönen pöytäkirjantarkastaja

Pöytäkirjan nähtävilläpito Tarkastettu pöytäkirja on viety nähtäville 10.11.2026 kunnan verkkosivuille.

Kokouksen laillisuus- ja päätösvaltaisuus

Valtuusto 09.11.2026 § 33

Päätösehdotus

Kutsu valtuuston kokoukseen on julkaistu kunnan julkisten kuulutusten ilmoitustaululla sekä kunnan verkkosivuilla 5.11.2026 sekä sanomalehdessä Kotiseutu-Uutiset 4.11.2026. Lisäksi kokouskutsu on lähetetty kullekin valtuutetulle, nuorisovaltuuston edustajalle ja kunnan johtoryhmälle 5.11.2026.

Valtuusto toteaa kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös

Valtuusto totesi kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Pöytäkirjantarkastajat

Valtuusto 09.11.2026 § 34

Valtuuston tulee Liperin kunnan hallintosäännön 100 §:n mukaisesti valita kaksi saapuvilla olevaa valtuutettua tarkastamaan tästä kokouksesta laadittava pöytäkirja. Pöytäkirja on ilmoitettu pidettäväksi nähtävänä Liperin kunnan verkkosivuilla.

Päätösehdotus

Valtuusto valitsee kaksi saapuvilla olevaa valtuutettua tarkastamaan tästä kokouksesta laadittavan pöytäkirjan. Seuraavana tarkastusvuorossa ovat Taina Rautiainen ja Salla Remes-Ylönen.

Päätös

Pöytäkirjantarkastajiksi valittiin Taina Rautiainen ja Salla Remes-Ylönen.

Kunnanhallitus	§ 186	02.11.2026
Valtuusto	§ 35	09.11.2026

Talouskatsaus 2/2026

Kunnanhallitus 02.11.2026 § 186

Talouskatsaus 2/2026 on laadittu 31.8.2026 tilanteesta. Talouskatsauksessa tarkastellaan kunnan toiminnan ja talouden toteutumista suhteessa vuoden 2026 talousarvioon ja arvioidaan koko vuoden toteumaa. Talouskatsauksen yhteydessä arvioidaan myös mahdolliset talousarvion muutostarpeet.

Hyvinvointipalveluiden talouskatsaus 2/2026 on käsitelty hyvinvointilautakunnassa 1.10.2026 § 95 ja elinympäristöpalveluiden talouskatsaus 2/2026 elinympäristölautakunnassa 27.10.2026 § 128. Lautakuntien käsittelyn jälkeen talouskatsaus tuodaan kunnanhallituksen ja edelleen valtuuston käsiteltäväksi.

Kunnanhallitus korostaa vuoden 2026 talouskatsaus 2:n käsittelyssä noudatetun periaatteen mukaisesti, että mahdolliset määrärahaylitykset tulee ensisijaisesti kattaa palvelualueen sisältä. Palvelualueiden tulee edelleen noudattaa määrärahojen käytössä erityistä harkintaa ja pidättyväisyyttä sekä huomioida talousarvioennusteessa kaikki tiedossa olevat menojen ja tulojen muutokset ja säästöt. Määrärahan korottamista tulee esittää vain silloin, kun ylitystä ei ole mahdollista välttää tai kattaa palvelualueen sisäisin toimenpitein.

Talouskatsauksen perusteella kunnanhallituksen on samalla arvioitava, edellyttääkö loppuvuoden talouskehitys palvelualueilta uusia korjaavia toimenpiteitä, jotta kunnan vuoden 2026 taloudelle asetetut tavoitteet voidaan saavuttaa.

Käyttötalous
Palvelualueet eivät esitä määrärahamuutoksia talouskatsaus 2:n yhteydessä. Palvelualueiden määrärahat ovat valtuustoon nähden sitovia. Hyvinvointipalvelut tekevät sisäisiä määrärahasiirtoja.

Talouskatsauksessa olennaista on palvelualueiden arvio koko vuoden toimintakatteen muodostumisesta ja mahdollisesta määrärahamuutostarpeesta.

Verot ja valtionosuudet

Verotulojen ja valtionosuuksien toteumaennuste vuodelle 2026 on alkuperäisen talousarvion tasolla. Verorahoitukseen ei esitetä määrärahamuutoksia.

Elokuun loppuun mennessä verotuloja on kertynyt 18 855 811 euroa, mikä on 66,5 % talousarviosta.

Valtionosuuksia on kertynyt 6 067 657 euroa, mikä on 67,0 % talousarviosta.

Rahoituserät
Rahoitustuottojen ja -kulujen nettototeuma elokuun lopussa on 513 689 euroa. Korkokuluja on toteutunut 265 098 euroa talousarvion ollessa 1 010 000 euroa. Korkokulut erääntyvät loppuvuoden aikana ja arvio niiden suuruudesta on talousarvion mukainen. Rahoituseriin ei esitetä määrärahamuutoksia.

Investoinnit
Investoinneissa valtuustoon nähden sitovissa erissä ei esitetä muutoksia. Investointikohteiden välillä tehdään muutamia määrärahamuutoksia, mutta ne ovat valtuustoon nähden kustannusneutraaleita.

Koko kunnan nettoinvestointien toteuma on 2 141 449 euroa, josta peruskunnan osuus on 1 534 545 euroa ja vesihuoltolaitoksen 611 266 euroa.

Valtuuston vuodelle 2026 asettama tavoite on, että investointien nettokustannukset ovat enintään 3,0 milj. euroa ilman vesihuoltolaitoksen investointeja.

Rahoituslaskelma ja -asema
Kunnanhallitus ei ole kilpailuttanut talousarviolainaa vuoden 2026 aikana. Lyhytaikaista lainaa (kuntatodistuksia) on otettu vuoden aikana. Tällä hetkellä lyhytaikaista lainaa on 2 M€, joka erääntyy 31.12.2026. Arvion mukaan talousarviolainaa ei tarvitse nostaa tämän vuoden aikana.

Toiminnalliset tavoitteet
Elinympäristö- ja keskushallintopalvelut eivät esitä toiminnallisiin tavoitteisiin muutoksia.

Hyvinvointipalvelut esittävät seuraavia muutoksia:
- Esitetään perusopetuksen ja kulttuuritoiminnan yhteistyön tiivistämiseen liittyvän toimenpiteen poistamista. Kulttuurikoordinaattorin tehtävä on ollut täyttämättä toukokuusta 2026 alkaen ja uuden henkilön rekrytointi on kesken. Toimenpidettä ei pystytä toteuttamaan.

- Esitetään vapaa-aikapalveluiden toimenpiteenä olevan tehostetun nuorisotyön suunnitelman poistamista. Suunnitelmaa laaditaan, mutta sen valmistuminen siirtyy alkuvuoteen 2027, kun kunnan valmius- ja kriisisuunnitelmat on päivitetty.

Vaikutusten arviointi

Kuntalain mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja tavoitteet. Talousarvio ja -suunnitelma laaditaan siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa.

Määrärahojen käytön systemaattinen suunnittelu ja seuranta ovat olennainen osa talousarvion noudattamista. Tarvittavat talousarviomuutokset pyritään tekemään talouskatsausten yhteydessä.

Valtuustolle toiminnan ja talouden toteutumisesta raportoidaan kolmannesvuosittain.

Valmistelija

Talous- ja hallintojohtaja

Esittelijä

Kunnanjohtaja

Päätösehdotus

Kunnanhallitus esittää valtuustolle, että se hyväksyy:

- talouskatsauksen 2/2026 ja sen sisältämät muutokset. Valtuustoon nähden sitovat muutokset ovat hyvinvointipalveluiden toiminnallisten tavoitteiden muutoksissa.

Päätös

Hyväksyttiin päätösehdotus.

Lipertek Oy:n ja Liperin Yrityskiinteistöt Oy:n toimitusjohtaja Pentti Meriläinen (klo 17.19-17.44), Kiinteistö Oy Liperin Vuokratalojen toimitusjohtaja Mira Siponen (klo 17.19-17.30) ja Liperin Linja-autoasema Oy:n toimitusjohtaja Ari Soikkeli (klo 17.02-17.18) esittelivät tytäryhtiöiden tilannekatsaukset.

Tekninen johtaja Jouni Pekonen, hyvinvointijohtaja Riitta Lappalainen, ja talous- ja hallintojohtaja Pasi Ruohtula esittelivät palvelualueiden tilannekatsaukset.

Ote valtuusto/palvelualueet
Lisätietoja talous- ja hallintojohtaja p. 050 439 8005

Kunnanhallitus	§ 186	02.11.2026
Valtuusto	§ 35	09.11.2026

Valtuusto 09.11.2026 § 35
16/02.02.00.03/2026

Päätös

Valtuusto hyväksyi talouskatsauksen 2/2026 ja sen sisältämät hyvinvointipalveluiden toiminnallisten tavoitteiden muutokset. Valtuustoon nähden sitovat muutokset ovat hyvinvointipalveluiden toiminnallisten tavoitteiden muutoksissa.

Ote palvelualueet
Lisätietoja talous- ja hallintojohtaja p. 050 439 8005

Liitteet

1 Liite, valt 9.11.2026, talouskatsaus 1-8/2026

Kunnanhallitus	§ 197	02.11.2026
Valtuusto	§ 36	09.11.2026

Vuoden 2027 veroprosentit

Kunnanhallitus 02.11.2026 § 197

Kuntalain 111 §:n mukaan valtuuston on päätettävä viimeistään talousarvion hyväksymisen yhteydessä tuloveroprosentista, kiinteistöveroprosenteista sekä muiden verojen perusteista.

Verotusmenettelystä annetun lain 91 a §:n mukaan kunnan tulee ilmoittaa tuloveroprosentin suuruus Verohallinnolle verovuotta edeltävän vuoden marraskuun 17. päivänä. Kunnan tulee ilmoittaa tuloveroprosentti vuodelle 2027 prosenttiyksikön kymmenyksen tarkkuudella. Kiinteistöverolain 11 §:n mukaan valtuusto määrää samalla kunnan kiinteistöveroprosenttien suuruuden laissa säädettyjen vaihteluvälien rajoissa. Vuoden 2027 tuloveroprosentti ja kiinteistöveroprosentit tulee ilmoittaa Verohallinnolle viimeistään maanantaina 17.11.2026.

Vuonna 2026 verotettavilla tuloilla painotettu tuloveroprosentin keskiarvo on Pohjois-Karjalassa 8,47 prosenttia ja Manner-Suomessa 7,57 prosenttia. Liperin kunnan tuloveroprosentti on 9,50 prosenttia, eli 1,03 prosenttiyksikköä maakunnan ja 1,93 prosenttiyksikköä Manner-Suomen keskiarvoa korkeampi.

Liperin vuoden 2027 talousarviovalmistelussa verotulojen arvioidaan kasvavan vuoden 2026 tasosta noin 0,5 miljoonaa euroa eli noin 1,7 prosenttia. Verotulojen kehitykseen vaikuttavat erityisesti yleinen talous- ja työllisyyskehitys.

Liperissä tuloveroprosentin yhden kymmenyksen vaikutus kunnallisverokertymään on noin 230 000 euroa.

Liperissä vuonna 2026 voimassa olevat kiinteistöveroprosentit:

1. Yleinen kiinteistöveroprosentti 1,05 %.
2. Maapohjan kiinteistöveroprosentti 1,30 %
3. Vakituisen asunnon kiinteistöveroprosentti 0,50 %
4. Muiden asuinrakennusten kiinteistöveroprosentti 1,00 %
5. Voimalaitosten kiinteistöveroprosentti 3,10 %
6. Yleishyödyllisen yhteisön veroprosentti 0,50 %

Kiinteistöveroprosenttien vaihteluvälit

1. Yleinen kiinteistöveroprosentti 0,93–2,00 %

2. Maapohjan yleinen kiinteistöveroprosentti 1,3–2,0 %
3. Vakituisen asunnon kiinteistöveroprosentti 0,41–1,00 %
4. Muiden asuinrakennusten kiinteistöveroprosentti 0,93–2,00 %
5. Rakentamaton rakennuspaikka 2,00–6,00 %
6. Voimalaitosten kiinteistöveroprosentti enintään 3,10 %
7. Yleishyödyllisen yhteisön veroprosentti 0,00–2,00 %

Jos rakentamattoman rakennuspaikan veroprosentin ei erikseen määritellä, niin siihen sovelletaan maapohjan yleistä kiinteistöveroprosenttia.

Vaikutusten arviointi

Tulovero- ja kiinteistöveroprosenttien säilyttäminen vuoden 2026 tasolla ei aiheuta veroprosenttien muutoksesta johtuvaa verorasituksen kasvua kunnan asukkaille tai kiinteistönomistajille. Kunnan verotulojen mahdollinen muutos vuoteen 2026 verrattuna perustuu siten veropohjan ja verotettavien tulojen kehitykseen eikä veroprosenttien muuttamiseen.

Valmistelija

Talous- ja hallintojohtaja

Esittelijä

Kunnanjohtaja

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää esittää valtuustolle, että tuloveroprosentti ja kiinteistöveroprosentit vuodelle 2027 vahvistetaan seuraavasti:

1. Tuloveroprosentti 9,50 %,
2. Yleinen kiinteistöveroprosentti 1,05 %,
3. Maapohjan kiinteistöveroprosentiksi 1,30 % ja
4. Vakituisen asunnon kiinteistöveroprosentti 0,50 %,
5. Muiden asuinrakennusten kiinteistöveroprosentti 1,00 %,
6. Voimalaitosten kiinteistöveroprosentti 3,10 %,
7. Yleishyödyllisen yhteisön veroprosentti 0,50 %.

Päätös

Hyväksyttiin päätösehdotus.

Ote

Valtuusto/ sähköinen ilmoitus Verohallintoon

Lisätietoja

Talous- ja hallintojohtaja p. 050 439 8005

Kunnanhallitus	§ 197	02.11.2026
Valtuusto	§ 36	09.11.2026

Valtuusto 09.11.2026 § 36
474/02.03.01.00/2026

Päätös

Valtuusto vahvisti tuloveroprosentin ja kiinteistöveroprosentit vuodelle 2027 seuraavasti:

1. Tuloveroprosentti 9,50 %,
2. Yleinen kiinteistöveroprosentti 1,05 %,
3. Maapohjan kiinteistöveroprosentiksi 1,30 % ja
4. Vakituisen asunnon kiinteistöveroprosentti 0,50 %,
5. Muiden asuinrakennusten kiinteistöveroprosentti 1,00 %,
6. Voimalaitosten kiinteistöveroprosentti 3,10 %,
7. Yleishyödyllisen yhteisön veroprosentti 0,50 %.

Ote sähköinen ilmoitus Verohallintoon
Lisätietoja talous- ja hallintojohtaja p. 050 439 8005

Kunnanhallitus	§ 152	21.09.2026
Kunnanhallitus	§ 163	28.09.2026
Kunnanhallitus	§ 169	05.10.2026
Valtuusto	§ 37	09.11.2026

Talousarviovalmistelu 2027

Kunnanhallitus 21.09.2026 § 152

Kunnanhallitus antoi 17.8.2026 / § 125 talousarvion valmisteluohjeen. Valmisteluohjeessa mainitaan, että kunnanhallitus antaa talousarviokehyksen 21.9.2026 kokouksessaan.

Kunnanhallitus on syksyn 2026 kokouksissaan perehtynyt taloussuunnitelmavuosien 2027-2029 talouden kehitykseen ennusteisiin. Valtuuston on seminaarissaan 14.9.2026 saanut taloussuunnittelun tilannekatsauksen tiedokseen ja antanut evästykset kunnanhallitukselle ja johtoryhmälle.

Kunnanhallitus käsittelee 21.9.2026 kokouksessaan valtuuston evästyksiä ja antaa lopullisen talousarviokehyksen 28.9.2026 kokouksessaan.

Kunnanjohtajan talousarvioesitys käsitellään kunnanhallituksessa 30.11.2026. ja kunnanhallituksen talousarvioesitys valtuustossa 7.12.2026.

Valmistelija Talous- ja hallintojohtaja

Esittelijä Kunnanjohtaja

Päätösehdotus

Kunnanhallitus saattaa talousarvion valmistelutilanteen tiedokseen ja käy evästyskeskustelun talousarviokehyksen loppuvalmistelulle.

Päätös

Kunnanhallitus saattoi talousarvion valmistelutilanteen tiedokseen ja kävi evästyskeskustelun talousarviokehyksen loppuvalmistelulle.

Tekninen johtaja Jouni Pekonen osallistui kokoukseen asian käsittelyn aikana.

Kokouksessa pidettiin tauko klo 18.30-18.36.

Ote palvelualueet
Lisätietoja talous- ja hallintojohtaja p. 050 539 8005

Kunnanhallitus	§ 152	21.09.2026
Kunnanhallitus	§ 163	28.09.2026
Kunnanhallitus	§ 169	05.10.2026
Valtuusto	§ 37	09.11.2026

Kunnanhallitus 28.09.2026 § 163

Kunnanhallitus jatkaa taloussuunnitelmakauden valmistelua käymällä kokouksessa evästyskeskustelun ja siirtää talousarviokehyksen antamisen 5.10.2026 kokoukseensa.

Valmistelija Talous- ja hallintojohtaja

Esittelijä Kunnanjohtaja

Päätösehdotus

Kunnanhallitus saattaa talousarvion valmistelutilanteen tiedokseen ja käy evästyskeskustelun talousarviokehyksen loppuvalmistelulle.

Päätös

Kunnanhallitus saattoi talousarvion valmistelutilanteen tiedokseen ja kävi evästyskeskustelun talousarviokehyksen loppuvalmistelulle.

Ote palvelualueet
Lisätietoja talous- ja hallintojohtaja p. 050 539 8005

Kunnanhallitus 05.10.2026 § 169

Kuntalain 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle talousarvio seuraavaksi kalenterivuodeksi sekä vähintään kolmea vuotta koskeva taloussuunnitelma. Talousarvion ja taloussuunnitelman tulee toteuttaa kuntastrategiaa, turvata kunnan tehtävien hoitaminen sekä olla taloudellisesti tasapainossa.

Vuoden 2027 talousarvio ja vuosien 2027–2029 taloussuunnitelma valmistellaan päivitetyn kuntastrategian, kunnan voimassa olevien suunnitelmien ja linjausten sekä tämän pykälän liitteenä olevan talouden

Kunnanhallitus	§ 152	21.09.2026
Kunnanhallitus	§ 163	28.09.2026
Kunnanhallitus	§ 169	05.10.2026
Valtuusto	§ 37	09.11.2026

tasapainottamissuunnitelman perusteella. Lautakuntien talousarvioesitykset käsitellään lokakuun 2026 loppuun mennessä. Kunnanhallituksen talousarviokäsittely on 30.11.2026 ja valtuuston talousarviokäsittely 7.12.2026.

Talousarvion valmistelun tavoitteena on vahvistaa kunnan taloutta pysyvästi. Liitteenä olevan tasapainottamissuunnitelman mukaan tavoitteena on saavuttaa vuosittain ylijäämäinen tulos viimeistään vuodesta 2028 alkaen, nostaa vuosikate vähintään poistojen tasolle, pienentää lainakantaa, mitoittaa investoinnit kunnan tulorahoituksen mukaisiksi sekä sopeuttaa palvelu-, henkilöstö- ja toimitilarakenne kunnan taloudelliseen kantokykyyn.

Tasapainottaminen toteutetaan ensisijaisesti rakenteellisilla ja pysyvillä toimenpiteillä. Kertaluonteisia omaisuuden myyntituloja tai muita satunnaisia eriä ei lasketa pysyviksi käyttötalouden säästöiksi. Palvelualueiden tulee esittää talousarvioesityksissään konkreettiset toimenpiteet, joilla asetettu toimintakateraami saavutetaan.

Sopeuttamistoimenpiteitä kohdennetaan henkilöstörakenteeseen ja tehtävien järjestelyihin, toimitila- ja palveluverkkoon, kiinteistö-, energia- ja omaisuusjohtamiseen, hankintoihin ja sopimuksiin, prosessien uudistamiseen sekä maksuihin, taksoihin ja muihin tulolähteisiin. Hyvinvointipalveluissa otetaan huomioon opetuksen ja varhaiskasvatuksen lakisääteiset velvoitteet. Elinympäristöpalveluissa painotetaan kiinteistöjen, energian, omaisuuden ja investointien hallintaa. Keskushallinnossa tarkastellaan erityisesti prosesseja, hankintoja, tietojärjestelmiä, sopimuksia ja tehtävien organisointia.

Palvelualueiden toimintakateraami

Palvelualueiden vuoden 2027 talousarvioesitysten ulkoisen toimintakatteen enimmäistasot ovat seuraavat:

Palvelualue, (1 000 euroa)	**TP 2024**	**TP 2025**	**TA 2026**	**TAK 1/2026**	**TA-raami 2027**
Keskushallintopalvelut	-5 567	-7 533	-8 062	-8 141	**-8 220**
Hyvinvointipalvelut, (valtionosuus huomioitu)	-18 587	-19 709	-20 033	-20 033	**-20 150**
Elinympäristöpalvelut	-4 467	-3 571	-4 182	-4 477	**-4 900**
Yhteensä	**-28 621**	**-30 813**	**-32 277**	**-32 651**	**-33 270**

Toimintakateraamit ovat palvelualueita sitovia talousarvion valmistelutavoitteita. Lautakuntien talousarvioesitykset eivät saa ylittää

asetettua ulkoisen toimintakatteen raamia. Jos palvelualueen esitys poikkeaa raamitasosta, esityksen yhteydessä on yksilöitävä poikkeaman syy ja esitettävä vaikutukseltaan vastaavat korvaavat toimenpiteet.

Verotulojen kehitys
Vuoden 2026 verotuoennuste on 28 360 000 euroa. Uusin vuoden 2027 ennuste verotuojen kehittyksestä on 29 000 000 euroa. Ennusteiden mukaan verotulot kasvaisivat 640 000 euroa eli noin 2,2 %. Ennusteet on laskettu 9,5 kunnanllisveroprosentilla. Ennusteissa on varauduttu asukasmäärän vähentymiseen. Verotulojen kasvu perustuu siten pääasiassa verotettavien ansiotulojen ja veropohjan kasvuun, ei väestönkasvuun.

Verotuloarvio tarkistetaan vielä ennen talousarvioesityksen lopullista käsittelyä.

Valtionosuuksien kehitys
Uusimmat valtionosuuslaskelmat vuodelle 2027 julkaistiin 22.9.2026. Laskelmat perustuvat valtiovarainministeriön ja opetus- ja kulttuuriministeriön ennakkotietoihin, ja ne tarkentuvat loppuvuoden aikana.

Valtakunnallisesti kuntien peruspalvelujen valtionosuuden arvioidaan olevan vuonna 2027 noin 3,44 miljardia euroa, mikä on noin 110 miljoonaa euroa vähemmän kuin vuonna 2026.

Liperin vuoden 2026 valtionosuuksien talousarviotaso on noin 9 050 965 euroa. Valtionosuuslaskelman mukaan Liperin kunnan valtionosuudet ovat vuonna 2027 yhteensä 9 160 818 euroa, mikä on 109 853 euroa ja noin 1,2 prosenttia enemmän kuin vuoden 2026 talousarviossa.

Ali-/ ylijäämä
Käyttötalous, verorahoitus, rahoituserät ja poistot huomioiden vuodelle 2027 muodostuu alijäämää noin 750 000 euroa. Vuoden 2027 jälkeen kumulatiivinen ali-/ ylijäämää on noin 0 eurossa.

Investointiraami
Investointitaso mitoitetaan vuosikatteen, lainakannan ja kunnan pitkän aikavälin taloudellisen kantokyvyn perusteella. Vuosien 2027–2029 nettoinvestointien tavoitetaso on vuosittain enintään 1,5–3,0 miljoonaa euroa ilman vesihuoltolaitoksen investointeja. Vesihuoltolaitoksen

investoinnit ja rahoituskustannukset katetaan vesihuoltolaitoksen maksuilla ja muilla tuloilla.

Talouden tasapainottaminen taloussuunnitelmakaudella 2027-2029
Vuoden 2027 talousarvion valmistelun lähtökohtana on kunnan talouden tasapainottaminen. Kunnan taloudellinen tilanne edellyttää taloussuunnitelmakaudella 2027–2029 toimenpiteitä, joilla vuosikate saadaan poistojen tasolle, tilikauden tulos ylijäämäiseksi, investointitaso tulorahoituksen kannalta kestävälle tasolle sekä lainakannan kasvu pysäytettyä. Tämän vuoksi talousarvion valmistelun yhteydessä käsitellään myös vuosia 2027–2029 koskeva talouden tasapainottamisohjelma, joka toimii talousarvion ja taloussuunnitelman valmistelua ohjaavana asiakirjana. Tasapainottamisohjelmassa määritellään palvelualuekohtaiset talousraamit vuodelle 2027, talouden keskeiset tavoitteet sekä rakenteelliset toimenpiteet, joiden avulla taloussuunnitelmakauden talous pyritään saattamaan tasapainoon. Tasapainottamisohjelman päivittämistä on syytä tarkastella vuosittain talousarvion valmistelun yhteydessä.

Talouden ja toiminnan seuranta
Kunnanhallitus seuraa tasapainottamissuunnitelman toteutumista kokouksissaan kahden kuukauden välein. Lisäksi kunnanhallitukselle raportoidaan kuukausittain palvelualueiden käyttötalouden ja investointien sekä koko kunnan tuloslaskelmaa toteumista. Valtuustolle raportoidaan talouden ja toiminnan kehittymisestä talousarvion, talouskatsausten ja tilinpäätöksen yhteydessä.

Jos palvelualueiden talousarvion mukainen toiminatakate (käyttötalous) ja/tai investoinnit tai koko kunnan vuosikate heikkenevät talousarvioon nähden, palvelualueiden tulee valmistella kunnanhallitukselle korjaavat toimenpiteet.

Vaikutusten arviointi

Päätös ohjaa vuoden 2027 talousarvion valmistelua, hillitsee toimintamenojen ja velkaantumisen kasvua sekä kohdentaa investoinnit kunnan taloudellisen kantokyvyn mukaisesti. Raamin toteuttaminen edellyttää palvelu-, henkilöstö-, toimitila- ja toimintatapamuutoksia, joiden tarkemmat vaikutukset arvioidaan erikseen niitä koskevan päätöksenteon yhteydessä.

Valmistelija

Talous- ja hallintojohtaja

Esittelijä

Kunnanjohtaja

Kunnanhallitus	§ 152	21.09.2026
Kunnanhallitus	§ 163	28.09.2026
Kunnanhallitus	§ 169	05.10.2026
Valtuusto	§ 37	09.11.2026

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää:

1. asettaa vuoden 2027 talousarvion valmistelun ulkoisen toimintakatteen palvelualuekohtaiset raamit seuraavasti:
   - keskushallintopalvelut enintään -8 220 t€,
   - hyvinvointipalvelut enintään (vuosikate) -20 150 t€,
   - elinympäristöpalvelut enintään -4 900 t€
   - palvelualueet yhteensä enintään -33 270 t€
2. asettaa vuoden 2027 nettoinvestointien raamiksi elinympäristöpalveluille enintään 1,3 miljoonaa euroa ilman vesihuoltolaitoksen investointeja ja hyvinvointipalveluille enintään 0,25 miljoonaa euroa,
3. hyväksyä liitteenä olevan talouden tasapainottamissuunnitelman taloussuunnitelmakaudelle 2027-2029 ja esittää sen tiedoksi valtuustolle.

Päätös

Hyväksyttiin päätösehdotus.

Ote Palvelualueet
Tiedoksi Elinympäristö-, rakennus- ja ympäristö-, hyvinvointi- ja tarkastuslautakunnan sekä henkilöstö- ja työllisyysjaoston jäsenet
Lisätietoja talous- ja hallintojohtaja p. 050 539 8005

Valtuusto 09.11.2026 § 37
350/02.02.00.01/2026

Päätös

Valtuusto merkitsi tiedoksi talouden tasapainottamissuunnitelman taloussuunnitelmakaudelle 2027-2029.

Lisätietoja talous- ja hallintojohtaja p. 050 539 8005

Liitteet

Kunnanhallitus	§ 152	21.09.2026
Kunnanhallitus	§ 163	28.09.2026
Kunnanhallitus	§ 169	05.10.2026
Valtuusto	§ 37	09.11.2026

2 Liite, valt 9.11.2026, Talouden tasapainottaminen 2027-2029

Tarkastuslautakunta	§ 70	13.10.2026
Valtuusto	§ 38	09.11.2026

Tilintarkastuspalveluiden hankinta 2027-2029, optiona 2030 ja 2031

Tarkastuslautakunta 13.10.2026 § 70

Kuntalaki 122 §:
”Valtuusto valitsee hallinnon ja talouden tarkastamista varten tilintarkastusyhteisön. Yhteisön on määrättävä vastuunalaiseksi tilintarkastajaksi JHT-tilintarkastaja. Tilintarkastaja toimii tehtävässään virkavastuulla. (18.9.2015/1236)

Kunnan tytäryhteisön tilintarkastajaksi on valittava kunnan tilintarkastusyhteisö, jollei tästä poikkeamiseen ole perusteltua tarkastuksen järjestämiseen liittyvää syytä.

Tilintarkastusyhteisö voidaan valita kerrallaan enintään kuuden tilikauden hallinnon ja talouden tarkastamista varten.

Tilintarkastajalla on oltava edellytykset riippumattoman ja riittävän laajan tilintarkastuksen toimittamiseen. Jos edellytykset riippumattomaan tarkastukseen puuttuvat, tilintarkastajan on kieltäydyttävä vastaanottamasta tehtävää tai luovuttava siitä.

Tilintarkastajana ei saa toimia henkilö, joka 75 §:n mukaan ei ole vaalikelpoinen tarkastuslautakuntaan.”

Tarkastuslautakunnan tehtäviin kuuluu tilintarkastusyhteisön valinnan valmistelu. Liperin kunnanvaltuusto suorittaa peruskunnan tilintarkastusyhteisön valinnan tarkastuslautakunnan esityksestä. Liperin kunnan tytäryhteisöjen tilintarkastajaksi valitaan kunnan nimeämä tilintarkastusyhteisö.

Liperin kunnan tilintarkastuspalveluiden tarjouskilpailu toteutettiin tarkastuslautakunnan päätöksen 12.5.2026 (§ 54) mukaisesti Pohjois-Karjalan hankintatoimen kautta. Kilpailutuksessa oli Liperin kunnan ja sen tytäryhteisöjen lakisääteinen tilintarkastus tilikausille 2027–2029 sekä optiona tilikaudet 2030 ja 2031. Lisäksi optiona tarkastuslautakunnan sihteerin tehtävät tarkastuslautakunnan tilauksen mukaan.

Määräaikaan 22.9.2026 klo 14.00 mennessä tarjoukset jättivät

- Talvea Julkishallinnon Palvelut Oy
- BDO Audiator Oy

Tarkastuslautakunta	§ 70	13.10.2026
Valtuusto	§ 38	09.11.2026

Tarjousten vertailuperuste muodostuu 75 % vertailuhinnan ja 25 % kriteerikohtaisten pisteiden mukaan.

Pohjois-Karjalan hankintatoimi on varmistanut molempien tarjousten hyväksyttävyyden ja tarjouspyynnön ehtojen täyttymisen sekä laatinut vertailutaulukon.

Sopimuskausi alkaa 1.7.2027.

Oheismateriaalina tarjouspyyntö ja liitteenä julkinen vertailutaulukko, josta liikesalaisuudet on poistettu.

Vaikutusten arviointi

Lakisääteisen tilintarkastuksen järjestäminen kuntakonsernille

Valmistelija

Talous- ja hallintojohtaja

Esittelijä

Tarkastuslautakunnan puheenjohtaja

Päätösehdotus

Tarkastuslautakunta päättää, ettei ota käyttöön nykyisen sopimuksen optiovuotta 2027 ja päättää nykyisen sopimuksen loppumaan 30.6.2027.

Tarkastuslautakunta ehdottaa valtuustolle, että

1. Valtuusto päättää valita Liperin kunnan tilintarkastusyhteisöksi BDO Audiator Oy:n tilikausille 2027-2029 kuntalain tarkoittamaa tilintarkastusta varten alkaen 1.7.2027.

2. Valtuusto valitsee nimettäväksi kuntakonserniin kuuluvien tytäryhteisöjen tilintarkastusehdokkaaksi BDO Audiator Oy:n tilikausille 2027-2029.

3. Valtuusto valtuuttaa Pohjois-Karjalan hankintatoimen antamaan tiedoksiannon hankintapäätöksestä tarjoajille sekä oikeuttaa tekemään sopimuksen Liperin kunnan (emo) ja BDO Audiator Oy:n välillä.

4. Lakisääteisen tilintarkastuksen optiokaudet 2030 ja 2031 tulevat kuitenkin käyttöön, ellei tarkastuslautakunta erikseen irtisano sopimusta päättymään sopimuskauden tai ensimmäisen optiokauden loppuun.

5. Tarkastuslautakunnan sihteeripalvelut toteutetaan tarkastuslautakunnan tilauksen perusteella sopimushinnoin.

BDO Audiator Oy:n valinnan perusteena on tarjouspyynnössä mainittu vertailuperuste, joka on muodostunut 75 % vertailuhinnan ja 25 % kriteerikohtaisten pisteiden mukaan.

Tarkastuslautakunta	§ 70	13.10.2026
Valtuusto	§ 38	09.11.2026

Päätös

Pöytäkirjanpitäjä Sirkku Patokoski poistui esteellisenä kokouksesta asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi klo 11.21–11.47. Pöytäkirjanpitäjänä asian käsittelyn ajan toimi Arja Aalto.

Talous- ja hallintojohtaja Pasi Ruohtula esitteli asian ja poistui kokouksesta ennen päätöksentekoa.

Keskustelun aikana tarkastuslautakunnan varapuheenjohtaja Heikki Piiroinen teki vastaehdotuksen, jonka mukaan lautakunnan tulee hyväksyä hinnaltaan halvin tarjous ja jatkaa sopimusta Talvea Julkishallinnon Palvelut Oy:n kanssa. Vastaehdotusta ei kannatettu, joten se raukesi.

Jäsen Satu Melkko poistui kokouksesta ennen päätöksentekoa klo 11.32.

Puheenjohtaja totesi tarkastuslautakunnan hyväksyneen päätösehdotuksen.

Heikki Piiroinen ilmoitti päätöksestä eriävän mielipiteen ja toimitti sen kirjalliset perustelut kirjattavaksi pöytäkirjaan.

Eriävä mielipide

Kahden ammattitaitoisen ja pätevän tilintarkastusyhteisön BDO Audiator Oy:n ja Talvea Julkishallinnon Palvelut Oy:n tarjousten laatuero pisteytyksessä syntyy käytännössä tarkastuslautakunnan sihteerin fyysisestä läsnäolosta kokouksissa, jota BDO Audiator Oy tarjoaa enemmän.

Nykyinen käytäntö sihteerin toimimisesta etänä on sujunut hyvin ja moitteetta. Mitään tarvetta sihteerin fyysiselle läsnäololle kokouksissa ei ole jatkossakaan. Tätä perustelua ei mielestäni ole syytä käyttää vertailussa.

Kun laatueroa tarjouksille ei siten synny, kunnan tulisi heikko taloustilanne huomioon ottaen valita halvempi tarjous ja jatkaa sopimusta Talvea Julkishallinnon Palvelut Oy:n kanssa.

Tässä yhteydessä on syytä korostaa, että tilintarkastajan tulee olla itsenäinen ja riippumaton suhteessa kunnan viranhaltijoihin ja hänelle tulee taata laaja tiedonsaantioikeus kunnan asioihin.

Heikki Piiroinen

tarkastuslautakunnan varapuheenjohtaja

Ote valtuusto /Pohjois-Karjalan hankintatoimi

Tarkastuslautakunta	§ 70	13.10.2026
Valtuusto	§ 38	09.11.2026

Valtuusto 09.11.2026 § 38
275/02.08.00.03/2026

Päätös

Valtuusto hyväksyi yksimielisesti tarkastuslautakunnan ehdotuksen.

Ote Pohjois-Karjalan hankintatoimi
Lisätietoja Talous- ja hallintojohtaja p. 050 439 8005

Liitteet

3 Liite, valt 9.11.2026, Julkinen tarjousten vertailutaulukko 23.9.2026 - 617042 / Liperin kunnan ja sen tytäryhteisöjen tilintarkastuspalvelut tilikausille tilikausille 2027-2029 sekä optiona tilikausille 2030 ja 2031

Elinympäristölautakunta	§ 87	16.06.2026
Kunnanhallitus	§ 190	02.11.2026
Valtuusto	§ 39	09.11.2026

Maapoliittinen ohjelma 2026-2029

Elinympäristölautakunta 16.06.2026 § 87

Liperin kunnan valtuusto hyväksyi 31.1.2023 kunnan edellisen maapoliittisen ohjelman vuosille 2023-2026. Maapoliittinen ohjelma uusitaan likimain valtuustokausittain, kutenkin niin, että uusi valtuusto on jo perehtynyt kunnan toimintoihin ja edellisiin maapoliittisiin tavoitteisiin. Tällöin on mahdollista peilata uusia tavoitteita ja painopisteitä vanhoihin. Maapoliittista ohjelmaa tarkentava maankäytön toteuttamisohjelma uusitaan kahden vuoden välein.

Maapoliittisen ohjelman muuttuminen edellisestä, eli uudet painotukset vuosille 2026–2029:

- Maapolitiikka kytketään aiempaa tiiviimmin kuntastrategiaan 2026–2029, ja strategiset arvot (luotettavuus, vastuullisuus, kehitysmyönteisyys) tuodaan yksiselitteisesti maapolitiikan perustaksi.
- Maapolitiikan merkitystä ei nähdä enää vain elinvoiman ja kuntatalouden tukena, vaan myös imagopolitiikan ja veto- ja pitovoimaisuuden keinona (asuin- ja yrityskuntana profiloituminen).
- Päätöksentekokäytännöt täsmentyvät: kunnanhallitukselle ja lautakunnille tuodaan maankäytön linjauksia useammin ja systemaattisemmin, ei vain ohjelmapäivitysten yhteydessä.
- Ylämyllyn roolia vahvistetaan aiempaa selvemmin nykyaikaisena kasvun kärkenä, ei vain yhtenä kolmesta tasavertaisesta taajamasta – muita alueita unohtamatta.
- Kaavoituksen kohdentaminen sidotaan aiempaa selkeämmin oikea-aikaiseen maanhankinnan ajoitukseen (”maanhankinnan jälkeen”).
- Yksityisten maiden kehittämiseen suhtaudutaan joustavammin: maankäyttösopimukset nähdään tietoisena vaihtoehtona maakaupoille tai lunastukselle, ei vain poikkeuksena.
- Ulkoilu- ja virkistysalueet (esim. Pärnävaaran kehittäminen) nostetaan selkeämmin maapolitiikan tavoitteisiin.

Käytännön merkityksiä:

- Maapolitiikka asemoituu vahvemmin jatkuvaksi strategiseksi ohjausvälineeksi. Tämä lisää tarvetta ennakoivaan valmisteluun,

vaikutusten arviointiin ja poikkihallinnolliseen resursointiin (kaavoitus, elinvoima, talous).

- Pelkkä kaavavarannon ylläpito ei enää riitä. Tarvitaan mm: markkinointiresursseja ja tarkasti ajoitettua kunnallistekniikan rakentamista.
- Kaavoitus ja maanhankinta edellyttävät entistä tiiviimpää: taloudellista arviointia (investoinnit vs. sopimuskorvaukset), neuvotteluosaamista yksityisten maanomistajien kanssa, strategista priorisointia (kaikki potentiaaliset alueet eivät etene yhtä aikaa) sekä investointia, tarkempaa kysyntäseurantaa tonttien sijainnin ja hintojen osalta.

Yritystonttien kehittäminen kytketään aiempaa vahvemmin elinvoima- ja imagopolitiikkaan. Erityistoiminnot huomioidaan erikseen hinnoittelussa ja sopimusmalleissa. Tavoitteena ei ole vain yritystonttien määrä, vaan keinovalikoiman laajentaminen yritystonttien luovutuksessa. Tarvitaan:

- räätälöityjä hinnoitteluratkaisuja
- joustavia sopimusmalleja
- tiivistä yhteistyötä luottamuselinten, elinvoimapalvelujen ja kaavoituksen välillä

Maanhankinnan rinnalle nostetaan vahvemmin tilusvaihdot ja kaavoitus- ja maankäyttösopimukset investointien vähentämiseksi. Tämä edellyttää mm. huolellista poliittista keskustelua/valmistelua herkissä sopimusasioissa.

Suurin maapolitiikan muutos tapahtuu tonttien ja muiden alueiden luovutuksen hinnoittelussa. Lähtökohta on ollut, että tonttien hintataso on määritetty keskimääräiselle asuintonttien hintatasolle sekä esim. keskimääräiselle tavanomaiselle elinkeino- ja teollisuustoimijalle. Tähän tuodaan joustovaraa, jota aiemmin ei periaatteessa ole juurikaan ollut ilman valtuuston eri päätöstä.

Tonttien luovutuksessa käytettävää hintaa voidaan muuttaa maankäytön toteuttamisohjelmassa määritellystä perustasosta, mikäli yksittäisen kohteen tai alueen kysyntä osoittautuu:

- merkittävän suureksi
- sijoittuva toiminta poikkeaa merkittävästi tyypillisestä tontin käytöstä
- alueen yhdyskuntarakentaminen osoittautuu tavanomaista kalliimmaksi
- luovutettavien tonttien reaaliarvo poikkeaa keskimääräisestä hintatasosta oleellisesti.

Elinympäristölautakunta	§ 87	16.06.2026
Kunnanhallitus	§ 190	02.11.2026
Valtuusto	§ 39	09.11.2026

Esimerkkejä hinnan lähtökohtaisista muutosperusteista sekä neuvottelumenettelyin:

- Hinnan alennusmahdollisuus esimerkiksi: heikosti rakennettava tontti, pitkään luovuttamaton tontti tai alue, erityisen merkittävän työllistävän tai strategisesti tärkeän toimijan saaminen kuntaan, mikäli luovutushinta muodostuu esteeksi.
- Hinnan korotus esim.: puistoon merkittäviltä osin rajoittuva tai maisemallisesti parempi asuintontti tai muutoin voimakkaan kysynnän kohde tai alue, pääomavaltaisen erityistoimijan tontinluovutus.

Tavoitetila olisi, että Kunta (tontin luovutuksesta vastaava viranhaltija) voi kunnanhallitusta kuultuaan perustellusta syystä tapauskohtaisesti muuttaa alueellista tai yksittäisen tontin luovutushintaa tai luovutusehtoja, kun se on kunnan edun ja muutoin yleisten tontin-luovutusperiaatteiden mukaista.

Käytännön maankäytön toteuttamistoimista vastaavat kunnanhallitus, elinympäristölautakunta ja kunnan viranomaiset hallintosäännön mukaisesti. Kunnanhallitukselle esitellään maankäytön ajankohtaisia keskeisimpiä asioita useamman kerran vuodessa. Myös yksittäisiä linjauksia ja evästyksiä käsitellään tarpeen mukaan elinympäristö-lautakunnassa tai kunnanhallituksessa.

Tavoitteena on siirtymä hallinnoivasta maapolitiikasta kohti aktiivista strategista kehittämistä ja reagointinopeuden parantamista. Vuosina 2023–2026 painotus oli maankäytön turvaamisessa, rakenteen hallinnassa ja kasvun edellytysten luomisessa. Vuosille 2026–2029 painotus on enemmän aktiivisessa ohjauksessa, markkinoinnissa, taloudellisessa optimoinnissa ja imagon rakentamisessa.

Maapolitiikka ei ole enää vain reagointia kysyntään, vaan on yksi keskeisistä keinoista luoda kysyntää – asukkaille, yrityksille ja investoinneille.

Maapoliittisen ohjelma yleisiä tavoitteita ovat kuitenkin edelleen:

- Antaa tietoa kunnan maankäyttöön liittyvistä toimintatavoista niin tontin hakijoille, maanomistajille, rakennusliikkeille kuin asukkaille ja uusille päättäjille.
- Maapolitiikan tulee olla ennustettavaa ja johdonmukaista.
- Ohjelman tarkoituksena on selkeyttää ja tukea kunnan luottamuselinten ja viranhaltijoiden päätöksentekoa maapoliittisissa asioissa.

Elinympäristölautakunta	§ 87	16.06.2026
Kunnanhallitus	§ 190	02.11.2026
Valtuusto	§ 39	09.11.2026

- Maapolitiikalla on tärkeä rooli kunnan toimintojen ja elinvoimaisuuden varmistamisessa.
- Hyvin hoidetulla maapolitiikalla on myös positiivinen vaikutus kuntatalouteen

Vaikutusten arviointi

Maapoliittinen ohjelma on kunnan elivoimalle erittäin olennainen asiakirja, jossa valtuusto määrittelee Liperin kunnan maapoliittiset tavoitteet ja periaatteet sekä keskeiset toiminnot, joilla maanhankintaa ja -luovutusta sekä maankäyttöä ja kaavoitusta ohjataan ja hoidetaan. Ohjelma sisältää kunnan käytettävissä olevan maankäytön suunnitteluun, kaavoitukseen sekä maanhankintaan ja -luovutukseen liittyvän keinovalikoiman sekä valtuuston hyväksymät tavoitteet ja toimintaperiaatteet maapolitiikan toteuttamisessa.

Edeltäviä asioita ym., periaatteita ja asetettuja tavoitteita, on käsitelty ja perusteltu tarkemmin liitteenä olevassa esityksessä maapoliittiseksi ohjelmaksi 2026–2029. Luottamuselimiltä pyydettiin valmistelun aikana lausunto MAPO luonnoksesta. Asiaan saatiin yksi palaute, jossa:

- Kysyttiin tarkemmin keinoja kunnan profiloitumisesta omaleimaiseksi maaseutukunnaksi ja vetovoiman kasvattamisesta mm. kolmitaajamaisuuden periaatteella.
- Esitettiin kunnan tonttitarjonnan laajentamista asemakaava-alueiden ulkopuolelle.
- Myytävien rantatonttien määrää tulisi lisätä tavoitetilan ”Kunta tarjoaa viihtyisiä asuinpaikkoja niin taajamista, maaseutualueilta kuin rannoiltakin”, mukaisesti.
- Kunnan vuokratalotuotannon ja vuokrataloille soveltuvien tonttien tarjonnan lisääminen.
- Elinkeino- ja yritystonttien varannon varmistaminen jopa 10 vuoden varannoksi ja kaikkien luovutuskelpoisten tonttien riittävä määrä usealle eri aluekokonaisuudella – myös maaseutualueilla.
- Maapoliittisen ohjelman tulisi varmistaa, että: tontti on saatavissa heti, rakentaminen voidaan aloitta heti, kunnallistekniikka on valmiina tai saatavissa nopeasti ja rakennus- ja muut luvat saadaan nopeasti.

Saatu palaute on liitteenä. Palaute avaa sisällöltään tarkemmin jo maapoliittisessa ohjelmassa esitettyjä tavoitteita ja keinoja. MAPO:ssa avataan mm. maanhankinnan ja tontinluovutuksen tärkeyttä ja keinoja edellistä MAPOa enemmän. Maaseututonttien tarjontaa liittyen, kunnalla on tarkoitus hankkia myös ns. maaseututontteja vuoden 2026 aikana hyvällä sijainnilla olevalta alueelta. Hankinta edellyttää valtuuston päätöstä investointimäärärahojen puitteissa.

Elinympäristölautakunta	§ 87	16.06.2026
Kunnanhallitus	§ 190	02.11.2026
Valtuusto	§ 39	09.11.2026

Uusi maapoliittinen ohjelma on osin ristiriidassa voimassa olevan maankäytön toteutusohjelman 2025-2026 kanssa, sillä se päivitetään vasta loppuvuodesta 2026. Tällöin on näiltä osin otettava uusi maapoliittinen ohjelma ensisijaisesti ohjaamaan maankäyttöä ja esim. tontin luovutuksia jo ennen kuin toteutusohjelma on uusittu vastaamaan uutta maapoliittista ohjelmaa.

Valmistelija Kaavoituspäällikkö

Esittelijä Tekninen johtaja

Päätösehdotus

Elinympäristölautakunta esittää kunnanhallitukselle, että se esittää edelleen valtuustolle hyväksyttäväksi liitteenä olevan maapoliittisen ohjelman 2026–2029 ja että siinä esitetyt maankäytön ym. periaatteet otetaan käyttöön heti päätöksen tultua lainvoimaiseksi.

Päätös

Hyväksyttiin päätösehdotus.

Kunnanjohtaja Pellervo Hämäläinen ja kunnanhallituksen puheenjohtaja Tero Kuittinen poistuivat kokouksesta klo 18.12.

Ote kunnanhallitus, valtuusto, maankäyttö
Lisätietoja kaavoituspäällikkö, 0400 125 152

Kunnanhallitus 02.11.2026 § 190

Esittelijä Kunnanjohtaja

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää esittää valtuustolle hyväksyttäväksi liitteenä olevan maapoliittisen ohjelman 2026–2029 ja että, siinä esitetyt maankäytön ym. periaatteet otetaan käyttöön heti päätöksen tultua lainvoimaiseksi.

Elinympäristölautakunta	§ 87	16.06.2026
Kunnanhallitus	§ 190	02.11.2026
Valtuusto	§ 39	09.11.2026

Päätös

Hyväksyttiin päätösehdotus.

Ote Valtuusto
Lisätietoja kaavoituspäällikkö, 0400 125 152

Valtuusto 09.11.2026 § 39
642/10.00.00.00/2022

Päätös

Valtuusto hyväksyi liitteenä olevan maapoliittisen ohjelman 2026-2029.

Siinä esitetyt maankäytön ym. periaatteet otetaan käyttöön heti päätöksen tultua lainvoimaiseksi.

Lisätietoja kaavoituspäällikkö, 0400 125 152

Liitteet

4 Liite, valt 9.11.2026, Maapoliittinen ohjelma 2026-2029

Elinympäristölautakunta	§ 121	08.10.2024
Kunnanhallitus	§ 183	21.10.2024
Elinympäristölautakunta	§ 129	27.10.2026
Kunnanhallitus	§ 191	02.11.2026
Valtuusto	§ 40	09.11.2026

Ylämyllyn kehittämissuunnitelman hyväksyminen

Elinympäristölautakunta 08.10.2024 § 121

Liperin kunnanvaltuusto hyväksyi 28.9.2020 § 29 kuntastrategian 2021–2025 sekä siihen liittyvän oheismateriaalin, jossa elinympäristön kannalta keskeisimpinä tavoitteina ovat väestön kasvu, työllisyys, elinvoima ja talous. Uuden kuntastrategian mukaisesti Liperin elinvoimaisuutta ja väestön kasvua on tarkoitus viedä jatkossa eteenpäin kestävään kehitykseen tukeutuen sekä kokonaistaloudellisesti. Yhtenä keinona kuntastrategian jalkauttamiseen on todettu, että taajamille (Kirkonkylä, Viinijärvi ja Ylämylly) laaditaan omat kehityssuunnitelmat / -visiot sekä kehitetään asuinalueita ja erilaisia asumismuotoja sekä huolehditaan olemassa olevasta kunnan kiinteistökannasta.

Liperin kaikkien taajamien kehittäminen on tärkeää jo pelkästään niiden elinvoimaisuuden ja vetovoiman sekä viihtyisyyden takia. Ensimmäinen kehittämissuunnitelma, eli Liperin kirkonkylä, valmistui vuoden 2022 aikana ja valtuusto hyväksyi sen 30.1.2023 § 4. Viinijärven kehittämissuunnitelma laadittiin vuoden 2024 aikana ja kunnanhallitus hyväksyi sen 19.02.2024 § 41.

Nyt laadittavalla Ylämyllyn kehittämissuunnitelmalla on tarkoitus vahvistaa Ylämyllyn ominais- ja erityispiirteitä sekä löytää uusia keinoja alueen vetovoimaisuuden ja elinvoimaisuuden kehittämiseen sekä edistää uusia rakentamishankkeita. Samalla on tarkoitus nostaa alueen profiilia ja tietoisuutta alueellisesti kiinnostavana kohteena niin asukkaille kuin vieraille sekä tarjota paikkoja asumiseen, yrittämiseen, kulttuuriin ja matkailuunkin.

Liperin kuntastrategialinjausten pohjalta on tarkoituksenmukaista käynnistää Ylämyllyn kehittämissuunnitelmatyö vuoden 2024 aikana suunnitelman laativan konsultin kilpailutuksella. Työn tavoitellaan valmistuvan vuoden 2025 aikana.

Ylämyllyn kehittämissuunnitelmaa varten tulee asettaa ohjausryhmä. Kunnanhallitus nimeää ohjausryhmään yhden jäsenen ja muut jäsenet valitaan kunnan viranhaltijoista kunnanjohtajan päätöksellä.

Elinympäristölautakunta	§ 121	08.10.2024
Kunnanhallitus	§ 183	21.10.2024
Elinympäristölautakunta	§ 129	27.10.2026
Kunnanhallitus	§ 191	02.11.2026
Valtuusto	§ 40	09.11.2026

Vaikutusten arviointi — Hanke on voimassa olevan kuntastrategian ja asiaan liittyvien päätösten mukainen (hyväksytyt kaavoituskatsaus ja maapoliittinen ohjelma). Hankkeella tuetaan Ylämyllyn tulevaa kehitystä ja elinvoimaa.

Valmistelija — Kaavoituspäällikkö

Esittelijä — Tekninen johtaja

Päätösehdotus — Elinympäristölautakunta päättää hyväksyä edellä selostetun hankkeen aloittamisen ja kilpailuttamisen vuoden 2024 aikana sekä esittää kunnanhallitukselle, että se hyväksyy ja aloittaa selostetun hankkeen ehdolla, että sille myönnetään talousarviossa 60 000 euron määräraha sekä nimeää ohjausryhmään edustajan sekä mahdollisen varaedustajan.

Päätös — Hyväksyttiin päätösehdotus siten, että elinympäristölautakunta esittää ohjausryhmään elinympäristölautakunnasta jäseneksi Tapio Mustosen ja varajäseneksi Tiina Savolaisen.

Ote — Kunnanhallitus, Pohjois-Karjalan hankintatoimi
Toimeenpano — kaavoitus- ja maankäyttö
Tiedoksi — elinympäristöpalvelut
Lisätietoja — kaavoituspäällikkö p. 0400 125 152

Kunnanhallitus 21.10.2024 § 183

Esittelijä — Vs. kunnanjohtaja

Päätösehdotus — Kunnanhallitus hyväksyy ja aloittaa edellä selostetun Ylämyllyn kehittämissuunnitelma -hankkeen ehdolla, että hankkeelle myönnetään talousarviossa 60 000 euron määräraha.

Kunnanhallitus nimeää hankkeen ohjausryhmään edustajan sekä varaedustajan.

Päätös — Kunnanhallitus nimesi ohjausryhmän jäseneksi Mikko Kaskiniemen ja varajäseneksi Marja-Leena Kivivuoren.

Hyväksyttiin päätösehdotus.

Elinympäristölautakunta	§ 121	08.10.2024
Kunnanhallitus	§ 183	21.10.2024
Elinympäristölautakunta	§ 129	27.10.2026
Kunnanhallitus	§ 191	02.11.2026
Valtuusto	§ 40	09.11.2026

Ote	Pohjois-Karjalan hankintatoimi
Toimeenpano	kaavoitus- ja maankäyttö
Tiedoksi	elinympäristöpalvelut
Lisätietoja	kaavoituspäällikkö p. 0400 125 152

Elinympäristölautakunta 27.10.2026 § 129

Liperin kunnanhallitus hyväksyi Ylämyllyn kehittämissuunnitelma -hankkeen aloittamisen kokouksessaan 21.10.2024 § 183. Samalla hankkeelle nimettiin ohjausryhmä (OHRY).

Projektin tavoitteena oli laatia Ylämyllyn alueelle kokonaisvaltainen ja pitkän aikavälin suunnitelma elin- ja vetovoiman kehittämiseksi sekä oman identiteetin löytämiseksi. Tavoitteena oli taajamakuvallisesti yhtenäinen, houkutteleva ja viihtyisä merkittävä alueellinen kaupan ja asumisen ympäristö, jossa on huomioitu erityisesti elinkeinoelämän näkökulma.

Prosessin eteneminen
Hanke kilpailutettiin Pohjois-Karjalan hankintatoimen kautta kevään 2025 aikana. Määräaikaan mennessä tarjouksen jättivät Arkkitehdit Tommila Oy, FCG Rakennettu Ympäristö Oy, INARO Oy, Lunden Architecture oy, Luo arkkitehdit Oy, MUUAN Oy, Projoplan Oy, Ramboll Finland Oy, Sitowise Oy, Suomen Aluerakennuttaja Oy, WSP Finland Oy ja Sweco Finland Oy.

OHRY kokoontui arvioimaan saapuneita tarjouksia ja antoi valintaan liittyen suosituksensa hankintatoimelle. Sen perusteella Ylämyllyn kehittämissuunnitelman laatijaksi valitsi hankintatoimi Luo Arkkitehdit Oy:n.

Kehittämissuunnitelma aloitettiin laatimaan loppukeväästä 2025. Taustaselvitykset ja skenaariot -raportti oli nähtävillä kesällä 2025. Kehittämissuunnitelmasta pidettiin avoin internet -kysely sekä esittelytilaisuus 27.8.2025 ja varsinainen luonnosvaiheen yleisötilaisuus 30.9.2026. Saatu kyselyn ja esittelytilaisuuden ym. palaute huomioitiin suunnitelmassa.

Tavoitteena on vuonna 2040, että Ylämylly - ydinpalvelut, yritykset ja ympäröivä luonto yhdistettyinä upeaksi elinympäristöksi. Ylämyllyn identiteetti rakentuu hyvien yhteyksien, asukas- ja yritysmyönteisyyden,

Elinympäristölautakunta	§ 121	08.10.2024
Kunnanhallitus	§ 183	21.10.2024
Elinympäristölautakunta	§ 129	27.10.2026
Kunnanhallitus	§ 191	02.11.2026
Valtuusto	§ 40	09.11.2026

luontoelämysten ja yhteisöllisyyden ympärille. Ylämyllyn keskusta-alue on kehittynyt voimakkaasti asumisen ja liiketoiminnan alueena.

Itä-Suomen toimijoiden yhteinen strateginen tavoite parantaa julkisia liikenneyhteyksiä alueelle, on synnyttänyt sujuvat julkisen liikenteen yhteydet Kuopion ja Joensuun välille. Charter-lennot Joensuuhun ovat kasvattaneet turismin mahdollisuuksia alueella. Jo olevaa monipuolista sini- ja viherverkostoa on kehitetty Pyhäselän rantaan, lampien alueelle sekä metsiin sopivin keinoin. Ylämyllyn yritysalue on brändi ja tunnettu monipuolinen erikoiskaupan, tilaa vievän kaupan, pienteollisuuden ja työpaikkojen keskittymä Kuopiontien varressa.

Kärkitavoitteina/hankkeina on tunnistettu mm. vt 9 eritasoliittymän ym. tuomat muutokset ja mahdollisuudet esim. Sompalammen asuinalueen mahdollistajana, yritystoiminta-alueen kehittäminen Polvijärventien ja vt 9 risteysalueelle, Kauppakeskus Myllärin eteläpuoleisen alueen kehittäminen, Pärnän liikunta ja matkailualueen tärkeys sekä Pyhäselän ranta-alueiden kehittäminen aikanaan asemakaavoittamalla kohden Joensuuta esim. asumiseen ja matkailuun.

Valmistunut Ylämyllyn kehittämissuunnitelma sekä taustaselvitykset ja scenaario-asiakirja ovat liitteenä.

Vaikutusten arviointi

Ylämyllyn kehittämissuunnitelma tuo esille sekä vahvistaa Liperin merkittävimmän kasvualueen ominais- ja erityspiirteitä ja esittää uusia keinoja alueen vetovoimaisuuden ja elinvoimaisuuden ylläpitämiseen ja kehittämiseen. Tavoitteena on myös edistää Ylämyllylle uusia merkittäviä rakentamishankkeita. Kehittämissuunnitelma asettaa suunnan alueen sisällölliselle ja maankäytölliselle kehittämiselle ja ohjaa uutta rakentamista kunnan identiteettiä vahvistaen sekä nostaa alueen kiinnostavuutta viihtyisänä asuin- ja yrityspaikkana.

Suunnitelman esittämiä toimenpiteitä ja kehitystyötä toteutetaan kohteittain tai hankkeittain vuosittaisten talousarvioiden puitteissa. Alueiden toteuttaminen suunnitelman pohjalta edellyttää strategisia maanhankintoja tai maankäyttösopimuksia maanomistajien kanssa.

Valmistelija

Kaavoituspäällikkö

Esittelijä

Tekninen johtaja

Päätösehdotus

Elinympäristölautakunta	§ 121	08.10.2024
Kunnanhallitus	§ 183	21.10.2024
Elinympäristölautakunta	§ 129	27.10.2026
Kunnanhallitus	§ 191	02.11.2026
Valtuusto	§ 40	09.11.2026

Elinympäristölautakunta hyväksyy Ylämyllyn kehittämissuunnitelman sekä siinä esitetyt toteuttamiseen tähtäävät kehittämis- ja toteutuksen tavoitteet sekä esittää ne kunnanhallitukselle ja edelleen kunnanvaltuustolle hyväksyttäväksi.

Lautakunta esittää, että suunnitelmien jatkovalmistelusta ja toteutuksesta päätetään vuosittain päätettävän talousarvion määrittelemien määrärahojen puitteissa.

Päätös

Hyväksyttiin päätösehdotus.

Ote kunnanhallitus, valtuusto
Toimeenpano Elinympäristöpalvelut
Tiedoksi elinympäristöpalvelut, Luo Arkkitehdit Oy
Lisätietoja tekninen johtaja puh. 050 467 3533.

Kunnanhallitus 02.11.2026 § 191

Valmistelija Kaavoituspäällikkö

Esittelijä Kunnanjohtaja

Päätösehdotus

Kunnanhallitus hyväksyy:

- Ylämyllyn kehittämissuunnitelman sekä siinä esitetyt toteuttamiseen tähtäävät kehittämis- ja toteutuksen tavoitteet,
- että, suunnitelmien jatkovalmistelusta ja toteutuksesta päätetään vuosittain päätettävän talousarvion määrittelemien määrärahojen puitteissa sekä
- esittää ne kunnanvaltuustolle hyväksyttäväksi.

Päätös

Hyväksyttiin päätösehdotus.

Elinympäristölautakunta	§ 121	08.10.2024
Kunnanhallitus	§ 183	21.10.2024
Elinympäristölautakunta	§ 129	27.10.2026
Kunnanhallitus	§ 191	02.11.2026
Valtuusto	§ 40	09.11.2026

Ote	valtuusto
Toimeenpano	Elinympäristöpalvelut
Tiedoksi	elinympäristöpalvelut, Luo Arkkitehdit Oy
Lisätietoja	tekninen johtaja puh. 050 467 3533.

Valtuusto 09.11.2026 § 40
442/10.00.00.00/2024

Päätös

Valtuusto hyväksyi yksimielisesti

- Ylämyllyn kehittämissuunnitelman sekä siinä esitetyt toteuttamiseen tähtäävät kehittämis- ja toteutuksen tavoitteet,
- että, suunnitelmien jatkovalmistelusta ja toteutuksesta päätetään vuosittain päätettävän talousarvion määrittelemien määrärahojen puitteissa.

Toimeenpano	Elinympäristöpalvelut
Tiedoksi	elinympäristöpalvelut, Luo Arkkitehdit Oy
Lisätietoja	tekninen johtaja puh. 050 467 3533

Elinympäristölautakunta	§ 130	27.10.2026
Kunnanhallitus	§ 192	02.11.2026
Valtuusto	§ 41	09.11.2026

Valtuuston hyväksyntäpäätöksen 28.08.2023 § 50 kumoaminen / Myllyn alueen asemakaava

Elinympäristölautakunta 27.10.2026 § 130

Liperin kunnanhallitus hyväksyi päätöksellään 15.2.2021 § 41 Myllyn alueen asemakaavamuutoksen käynnistämisen Aavakax Oy:n aloitteesta. Kaavan laati FCG Finnish Consulting Group Oy maanomistajan edustajana. Toteutuessaan kaavan tavoite oli mahdollistaa kuntastrategian mukaisesti väestön kasvun, elinvoimaisuuden ja tonttitarjonnan parantaminen sekä Myllyn
alueen kehittäminen merkittäväksi uudeksi asuin- ja liiketoiminnan alueeksi.

Kaavaprosessi eteni luonnosvaiheen jälkeen kaavaehdotukseksi I ja II. Valtuusto hyväksyi Myllyn alueen asemakaavan 28.08.2023 § 50. Itse kaavan hyväksymispäätös on lainvoimainen. Kaavan toteuttamiseen liittyi myös maankäyttösopimus (allekirjoitettu 16.8.2023, liite). Kaava jäi odottamaan maankäyttö- ja rakennuslain mukaista lainvoimaiseksi kuuluttamista, johon maankäyttösopimuksen korvaukset oli sidottu.

Maanomistaja ei löytänyt alueilleen toteuttajia markkinoinnista huolimatta, jolloin alueen rakentaminen ei käynnistynyt. Maanomistajan hanke ajautui vuoden 2026 aikana selvitystilaan, eikä alueen toteuttaminen ollut enää realistista.

Alueidenkäyttölain myötä kaava tulisi automaattisesti voimaan ilman sopimuksen mukaista kuuluttamista vuoden 2027 alusta. Maankäyttökorvausten laskutus (289 000 euroa) oli sidottu sopimuksessa kaavan voimaan kuuluttamiseen (voimaan astumiseen), Konkurssipesällä ei kuitenkaan ole mahdollisuutta maksaa näitä korvauksia. Kunnalla ei vuorostaan ole mahdollisuutta saattaa kaavaa voimaan käytännössä maanomistajalle ilmaiseksi, vailla tarvittavia korvauksia yksityisen mailla oleviin katujen ja muuhun infran rakentamiseen asemakaavan mukaisesti.

Edellä mainitun johdosta kunta ja maanomistajaosapuoli selvittivät alueen tilannetta ja mahdollisuutta tutkia kaavoitus- ja maankäyttösopimuksessa uusia ratkaisuja. Maanomistajan edustaja jätti 19.7.2026 Liperin kunnalle pyynnön kumota kaavaa koskeva päätös maksuvelvoitteineen (liite). Sen perusteella kunta pyrki edelleen neuvottelemaan alueen toteutusmahdollisuuksista ja esitti vaihtoehtoiset esitykset asian käsittelylle (liite):

Elinympäristölautakunta	§ 130	27.10.2026
Kunnanhallitus	§ 192	02.11.2026
Valtuusto	§ 41	09.11.2026

a) Kaava kumotaan maanomistajan esityksen mukaisesti, jolloin myös maankäyttösopimus lakkaa olemasta voimassa. Kunta asettaa samalla alueen rakennuskieltoon uuden asemakaavan laatimiseksi, sillä merkittävän alueen rakentaminen tulee ratkaista asemakaavalla kokonaisvaltaisen suunnitelman pohjalta. Kunta katsoi, että tällainen tilanne ei olisi maanomistajan tai muiden asianosaisten etu. Alue jäisi ikään kuin tyhjiöön odottamaan tulevia ratkaisuja.
b) Kaava kumotaan maanomistajan esityksen mukaisesti, jolloin myös maankäyttösopimus lakkaa olemasta voimassa. Sitä ennen on alueelle kuitenkin laadittu uusi kaavoitus- ja maankäyttösopimus uuden edullisemmin toteutettavan asemakaavan laatimiseksi.

Kunta laati siten uuden alustavan kaavoitus- ja maankäytönkorvausten esisopimuksen luonnoksen konkurssipesälle ja pantinhaltijalle vaihtoehdon b pohjalta, jossa alue olisi kaavoitettu pikaisesti uudelleen ja jossa maankäyttökorvaukset olisivat olleet maltillisemmat sekä korvausten maksaminen olisi voitu rytmittää mm. tontinluovutukseen (liite tiedoksi). Kaavaprosessin aikana nyt luonnosteltu esisopimus ja varsinainen sopimus olisi edellyttänyt kuitenkin vielä kunnanhallituksen käsittelyn.

Kunta sai konkurssipesän hoitajalta 19.10.2026 lopullisen ratkaisun (liite), jossa he valitsivat alueen kaavalliseksi ratkaisuksi ja jatkotoimenpiteeksi alkuperäisen aloitteen mukaisesti edelleen vaihtoehdon a), eli pelkän kaavan kumoamisen.

Sen perusteella Myllyn alueen asemakaavaa vuodelta 2023 koskeva hyväksyntäpäätös tulee kumota. Koska asemakaava ei ole astunut voimaan, ei asiaan ole tarpeen soveltaa alueidenkäyttölain 204 §:n mukaista kaavaprosessia (*204 § Kaavan muuttaminen ja kumoaminen. Mitä tässä laissa säädetään kaavan laatimisesta, sovelletaan myös niitä muutettaessa ja kumottaessa."*).

Huomattavaa on, että maanomistajan alueelle (Kiinteistö 426-405-32-67 Myllyranta) ei jää voimaan mitään asemakaavaa, sillä vanha teollisuusalueen asemakaava samalla kuitenkin kumoutui valtuuston hyväksyessä em. asemakaavan. Alueelle jää voimaan Liperin kirkonkylän osayleiskaavan muutos vuodelta 2023, jossa alue on keskustatoimintojen aluetta C. Maisemallisesti merkittävällä ja keskeisellä sijainnilla ja kulttuuriympäristöllä olevan keskusta-alueen C rakentaminen tulee ratkaista asianmukaisesti asemakaavalla. Tällöin tutkitaan alueelle soveltuvat toiminnot ja maankäytös ratkaisut kokonaisvaltaisesti.

Edellä mainitun perusteella alueen mahdollisen tulevan maankäytön, sijoittuvien eri hankkeiden ja toimintojen sekä rakentamisen

Elinympäristölautakunta	§ 130	27.10.2026
Kunnanhallitus	§ 192	02.11.2026
Valtuusto	§ 41	09.11.2026

hallitsemiseksi tarkoituksenmukaisella tavalla, tulee alue asettaa samalla rakennuskieltoon asemakaavan laatimiseksi. Asiassa tulee kuitenkin turvata nykyisten rakennusten hyödyntämis- ja käyttömahdollisuudet sekä kunnostustarpeet rajaamalla nämä rakennuskiellon ulkopuolelle.

Asian liitteenä on Liperin kunnanvaltuuston 28.08.2023 § 50 Myllyn alueen ilman voimanastumista oleva asemakaava. Kumoamispäätös koskee siis kunnanvaltuuston kaavan hyväksyntää koskevaa päätöstä 28.08.2023 § 50 - joka tällä päätöksellä kumotaan.

Vaikutusten arviointi

Laaditun asemakaavan kumoaminen maanomistajan tahdon mukaisesti suojaa erityisesti kunnan vastuita toteuttaa alueen katuja ja infraa yksityisen maanomistajan hyödyksi. Samalla ko. kiinteistölle ja laajemmalle alueellekin on mahdollista laatia uusi koko Myllyrantaa koskeva yhteensovitettu mahdollisesti edullisempi aluesuunnitelma.

Valmistelija

Kaavoituspäällikkö

Esittelijä

Tekninen johtaja

Päätösehdotus

Elinympäristölautakunta esittää kunnanhallitukselle, että se esittää valtuustolle Myllyn alueen asemakaavaa koskevan päätöksen (kv 28.08.2023 § 50) kumoamista ja toteaa samalla alueen kaavoitus- ja maankäyttösopimuksen kumoutuvan maanomistajan aloitteen mukaisesti sekä asettaa alueelle rakennuskiellon asemakaavan laatimiseksi alueidenkäyttölain 53§:n mukaisesti kuitenkin siten, että rakennuskielto ei koske alueella jo olemassa olevia rakennuksia.

Päätös

Hyväksyttiin päätösehdotus.

Ote	Asianomaiset, Aavakax Oy
Toimeenpano	Elinympäristöpalvelut
Tiedoksi	Maankäyttö ja kaavoitus
Lisätietoja	Kaavoituspäällikkö, 0400 125 152

Kunnanhallitus 02.11.2026 § 192

Elinympäristölautakunta	§ 130	27.10.2026
Kunnanhallitus	§ 192	02.11.2026
Valtuusto	§ 41	09.11.2026

Valmistelija Kaavoituspäälikkö

Esittelijä Kunnanjohtaja

Päätösehdotus

Kunnanhallitus esittää valtuustolle, että se esittää Myllyn alueen asemakaavaa koskevan päätöksen (kv 28.08.2023 § 50) kumoamista ja toteaa samalla alueen kaavoitus- ja maankäyttösopimuksen kumoutuvan maanomistajan aloitteen mukaisesti sekä asettaa alueelle rakennuskiellon asemakaavan laatimiseksi alueidenkäyttölain 53§:n mukaisesti kuitenkin siten, että rakennuskielto ei koske alueella jo olemassa olevia rakennuksia.

Päätös

Hyväksyttiin päätösehdotus.

Ote Asianomaiset, Aavakax Oy
Toimeenpano Elinympäristöpalvelut
Tiedoksi Maankäyttö ja kaavoitus
Lisätietoja Kaavoituspäällikkö, 0400 125 152

Valtuusto 09.11.2026 § 41
100/10.02.03/2021

Päätös

Hyväksyttiin yksimielisesti.

Ote Asianosaiset, Aavakax Oy
Toimeenpano Elinympäristöpalvelut
Tiedoksi Maankäyttö ja kaavoitus
Lisätietoja Kaavoituspäällikkö, 0400 125 152

Elinympäristölautakunta	§ 130	11.11.2025
Elinympäristölautakunta	§ 96	18.08.2026
Elinympäristölautakunta	§ 131	27.10.2026
Kunnanhallitus	§ 193	02.11.2026
Valtuusto	§ 42	09.11.2026

Käsämän osayleiskaavan muutoksen hyväksyminen, Kostamokoti

Elinympäristölautakunta 11.11.2025 § 130

Hoitopalveluita tarjoava Kostamokoti Oy (osa Honkalampisäätiön konsernia) toimii yleiskaavan maatilojen talouskeskusten alueella. Nykyinen käyttö ei ole kaavan mukaista. Vuonna 2024 kohteeseen myönnettiin lisärakentamista varten poikkeaminen alueen käyttötarkoituksesta sekä rakennusoikeudesta (elympltk 16.4.2024 § 56). Poikkeamisen myöntämisen perusteena oli vireillä ja nyt laadinnassa oleva kaavamuutos. Poikkeamista koskevalle alueelle oli jo rakennettuna ja luvitettuna 1 415 k-m^2 maatilan talouskeskukseen liittyviä rakennuksia. Sittemmin alueen maankäyttö on muuttunut hakemuksen mukaiseen toimintaan. Kokonaisrakennusoikeus päivitettiin poikkeamisessa yhteensä 1 517 k-m^2:iin.

Kaavamuutoksella toteutetaan siis alueen nykyistä maankäyttöä ja edistetään myös lisärakentamistarpeita kokonaisrakennusoikeuden noustessa vajaalla 500 k-m2:lla. Kaava-alueelle on osoitettu osittain osayleiskaavassa suojelualuetta SL-1. Alue on määrätty valtion (ELY-keskus) toteutettavaksi. ELY-keskus ei ole toteuttanut yleiskaavan mukaista suojelualuetta, jolloin se on kaavamerkintänä rauennut. Osalla voimassa olevan kaavan suojelualuetta on lisäksi rakennettuna pysäköintialuetta ym.

Kaavamuutoksessa rakentamiseen osoitettavat korttelialueet laajenevat mm. jo rakennetuille alueille ja varaavat kaavateknisesti enemmän rantaviivaa. Todellisuudessa muutos on vähäisempi. Käyttötarkoitus muutetaan yksityisille palveluille (P-2). Rakentamista ohjataan ja sopeutetaan kaavamääräyksin kapealle rakennuspaikalle.

Vaikutusten arviointi — Kaavamuutoksella tuetaan Liperin kunnan palvelutarjontaa ja mahdollistetaan työpaikkojen säilyminen ja lisääntyminen kohteessa.

Valmistelija — Kaavoituspäällikkö

Esittelijä — Tekninen johtaja

Päätösehdotus

Elinympäristölautakunta	§ 130	11.11.2025
Elinympäristölautakunta	§ 96	18.08.2026
Elinympäristölautakunta	§ 131	27.10.2026
Kunnanhallitus	§ 193	02.11.2026
Valtuusto	§ 42	09.11.2026

Elinympäristölautakunta päättää 1. asettaa Kostamokodin osayleiskaavan muutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelman ja kaavaluonnoksen nähtäville ja 2. kuuluttaa osayleiskaavan muutoksen nähtävilläpidosta paikkakunnalla ilmestyvässä lehdessä, kunnan ilmoitustaululla ja kunnan internet-sivuilla ja 3. pyytää kaavasta lausunnot.

Päätös

Hyväksyttiin päätösehdotus.

Ote	maanomistajat, asianosaiset
Toimeenpano	maankäyttö
Tiedoksi	Rakennusvalvonta
Lisätietoja	kaavoituspäällikkö p. 0400 125 152

Elinympäristölautakunta 18.08.2026 § 96

Niin sanottu Kostamokodin alueen osayleiskaavan muutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelma ja kaavaluonnos olivat nähtävillä 19.11.-12.12.2025. Kaavasta jätettiin kahdeksan lausuntoa. Osalliset eivät jättäneet mielipiteitä.

Saaduissa lausunnoissa Pohjois-Savon ELY-keskuksen liikenne ja infrastruktuuri -vastuualueella, Pohjois-Karjalan alueellisella vastuumuseolla, Pohjois-Karjalan pelastuslaitoksella, PKS sähkönsiirrolla ja Käsämän vesiosuuskunnalla ei ollut huomautettavaa.

Pohjois-Karjalan maakuntaliitto toteaa, että kaavaratkaisu on olemassa olevan tilanteen mukainen ja että suojelualueen poistaminen kaavasta on perusteltua, mikäli myös asianomainen viranomainen eli Pohjois-Karjalan ELY-keskus toteaa, että luontoselvitys on tehty asianmukaisesti eikä alueella ole enää suojeltavia arvoja.

Pohjois-Karjalan ELY-keskus toteaa mm., että kaavamuutoksen myötä ranta-alueen mitoitus ei ole muuttumassa, mutta rakennuspaikan käyttötarkoitus muuttuu ja rakennusoikeutta ollaan lisäämässä. Jatkosuunnittelussa tulee kiinnittää huomiota muun muassa rakennusoikeuden jakautumiseen rakennuskohteiden eri käyttötarkoitusten osalta, kuten myös rakennuskohteiden lukumäärään ja

Elinympäristölautakunta	§ 130	11.11.2025
Elinympäristölautakunta	§ 96	18.08.2026
Elinympäristölautakunta	§ 131	27.10.2026
Kunnanhallitus	§ 193	02.11.2026
Valtuusto	§ 42	09.11.2026

kerroslukuun. Lisäksi annetaan ohjeita mm. tietomallimuodosta, kaavamääräysten tarkentamisesta sekä pohjakartan esitystavasta, hulevesistä, termistöstä, ilmastovaikutusten huomioimisesta ja rakennetun kulttuuriympäristön tarkemmasta kuvaamisesta. ELY-keskus yhtyy luontoselvityksen näkemykseen, että alueella ei ole soidensuojeluohjelman kriteerit täyttävää kohdetta nykytilassa.

ELY-keskuksen esittämät muutokset päivitettiin kaava-aineistoon.

Joensuun seudun luonnonystävät toteavat, että luontoselvityksen perusteella vanhalle SL-merkinnälle vaikuttaa olevan nykyisellään melko vähän perusteita muutosalueen sisällä. Lisäksi esitetään yleisiä alueellisia luontotietoja, mutta ei esitetä muutoksia kaavaratkaisuun.

Saapunut palaute ja vastineet niihin ovat kaavaselostuksen liitteenä.

Kaavaluonnos valmisteltiin kaavaehdotukseksi edellä mainittu palaute huomioiden ja kaavaselostusta täydennettiin erityisesti rakennetun kulttuuriympäristön kuvausten osalta.

Kaavaehdotusasiakirjat päivämäärällä 12.8.2026 ovat liitteenä.

Vaikutusten arviointi

Kaavamuutoksella tuetaan Liperin kunnan palvelutarjontaa ja mahdollistetaan työpaikkojen säilyminen ja lisääntyminen kohteessa.

Valmistelija

Kaavoituspäällikkö

Esittelijä

Tekninen johtaja

Päätösehdotus

Elinympäristölautakunta päättää

1. asettaa Käsämän osayleiskaavan muutoksen ehdotuksen (Kostamokoti) nähtäville vähintään 30 vuorokaudeksi ja

2. kuuluttaa kaavamuutoksen nähtävilläpidosta paikkakunnalla ilmestyvässä lehdessä, kunnan ilmoitustaululla ja kunnan internet-sivuilla ja

3. pyytää kaavasta lausunnot

Päätös

Hyväksyttiin päätösehdotus.

Elinympäristölautakunta	§ 130	11.11.2025
Elinympäristölautakunta	§ 96	18.08.2026
Elinympäristölautakunta	§ 131	27.10.2026
Kunnanhallitus	§ 193	02.11.2026
Valtuusto	§ 42	09.11.2026

Ote	Kunnanhallitus
Toimeenpano	Maankäyttö
Tiedoksi	Maanomistaja
Lisätietoja	Kaavoituspäällikkö p. 0400 125 152

Elinympäristölautakunta 27.10.2026 § 131

Niin sanottu Kostamokodin alueen osayleiskaavan muutoksen kaavaehdotus oli nähtävillä 26.8.–28.9.2026. Kaavasta jätettiin kolme lausuntoa. Osalliset eivät jättäneet muistutuksia. Saaduissa lausunnoissa Pohjois-Karjalan maakuntaliitolla ja PKS sähkönsiirrolla ei ollut huomautettavaa.

Lupa- ja valvontaviraston lausunnossa pyydettiin päivittämään kaavaan pohjavesialueen rajaus, ohjaamaan rakentamista tarkemmin (vähintään kerrosluku) ja täsmentämään P-2 alueen AKL 72 §:n mukaista määräystä käyttää kaavaa suoran rakentamisluvan perusteena. Nämä muutokset tehtiin kaavakartalle täydennettiin kaavaselostukseen ym. OAS päivitettiin ajantasalle. Muutokset ovat vähäisiä tarkennuksia, eikä kaavaehdotusta ole tarpeen asettaa uudelleen nähtäville.

Vaikutusten arviointi

Kaavamuutoksella tuetaan Liperin kunnan palvelutarjontaa ja mahdollistetaan työpaikkojen säilyminen ja lisääntyminen kohteessa. Lisäksi mahdolliset kaavan mukaiset muutokset ja lisärakentaminen voidaan tehdä ilman poikkemaistarvetta suoralla rakentamisluvalla.

Valmistelija

Kaavoituspäällikkö

Esittelijä

Tekninen johtaja

Päätösehdotus

Elinympäristölautakunta esittää kunnanhallitukselle, että se hyväksyy Käsämän osayleiskaavan muutoksen (Kostamokoti) ehdotuksen vastineet ja asiakirjojen täydennykset 9.10.2026 päivitetyn kaavakartan mukaisina ja esittää valtuustolle Käsämän osayleiskaavan muutoksen (Kostamokoti) muutoksen hyväksymistä.

Elinympäristölautakunta	§ 130	11.11.2025
Elinympäristölautakunta	§ 96	18.08.2026
Elinympäristölautakunta	§ 131	27.10.2026
Kunnanhallitus	§ 193	02.11.2026
Valtuusto	§ 42	09.11.2026

Päätös

Hyväksyttiin päätösehdotus.

Ote	muistutuksen jättäneet
Toimeenpano	maankäyttö
Tiedoksi	rakennusvalvonta, maanomistaja
Lisätietoja	kaavoituspäällikkö p. 0400 125 152

Kunnanhallitus 02.11.2026 § 193

Valmistelija	Kaavoituspäällikkö
Esittelijä	Kunnanjohtaja

Päätösehdotus

Kunnanhallitus hyväksyy Käsämän osayleiskaavan muutoksen (Kostamokoti) ehdotuksen vastineet ja asiakirjojen täydennykset 9.10.2026 päivitetyn kaavakartan mukaisina.

Sekä esittää valtuustolle Käsämän osayleiskaavan muutoksen (Kostamokoti) hyväksymistä.

Päätös

Hyväksyttiin päätösehdotus.

Ote	muistutuksen jättäneet
Toimeenpano	maankäyttö
Tiedoksi	rakennusvalvonta, maanomistaja
Lisätietoja	kaavoituspäällikkö p. 0400 125 152

Elinympäristölautakunta	§ 130	11.11.2025
Elinympäristölautakunta	§ 96	18.08.2026
Elinympäristölautakunta	§ 131	27.10.2026
Kunnanhallitus	§ 193	02.11.2026
Valtuusto	§ 42	09.11.2026

Valtuusto 09.11.2026 § 42
132/10.02.02/2024

Päätös

Valtuusto hyväksyi Käsämän osayleiskaavan muutoksen (Kostamokoti).

Ote	muistutuksen jättäneet
Toimeenpano	maankäyttö
Tiedoksi	rakennusvalvonta, maanomistaja
Lisätietoja	kaavoituspäällikkö p. 0400 125 152

Liitteet

5 Liite, valt 9.11.2026, Kostamokodin osayleiskaavakartta, Käsämän osayleiskaavan muutos
6 Liite, valt 9.11.2026, Kostamokodin osayleiskaavan kaavaselostus liitteineen, Käsämän osayleiskaavan muutos

Kunnanhallitus	§ 203	02.11.2026
Valtuusto	§ 43	09.11.2026

Kunnanhallituksen ja valtuuston kokoukset kevätkaudella 2027

Kunnanhallitus 02.11.2026 § 203

Valtuuston hyväksymän kunnan hallintosäännön 126 §:n mukaan toimielin päättää kokoustensa ajan ja paikan. Kokous pidetään myös, milloin puheenjohtaja katsoo kokouksen tarpeelliseksi tai enemmistö toimielimen jäsenistä tekee puheenjohtajalle esityksen kokouksen pitämisestä ilmoittamansa asian käsittelyä varten. Tällöin puheenjohtaja määrää kokousajan. Puheenjohtaja voi perustellusta syystä peruuttaa kokouksen.

Kunnanhallitus on kokouksessaan 16.6.2025 §148 päättänyt, että valtuustokaudella 2025–2029 kunnanhallituksen kokoukset lähtökohtaisesti pidetään kahden viikon välein maanantaisin alkaen klo 17.00, pois lukien lomakaudet. Lisäksi pidetään ylimääräisiä kokouksia tarpeen mukaan.

Kunnanhallituksen kokousten ajankohdista kevätkaudelle 2027 on valmisteltu kokousaikatauluehdotus, joka on kokousasian liitteenä.

Valtuuston kokoukset

Kuntalain (410/2015) 94.1 §:n mukaan valtuusto kokoontuu päättäminään aikoina ja myös silloin, kun valtuuston puheenjohtaja katsoo sen tarpeelliseksi. Tällöin puheenjohtaja määrää kokousajan. Puheenjohtaja voi perustellusta syystä peruuttaa kokouksen.

Valtuuston kokousten ajankohdista kevätkaudelle 2027 on valmisteltu kokousaikatauluehdotus, joka on kokousasian liitteenä.

Valmistelija Talous- ja hallintojohtaja

Esittelijä Kunnanjohtaja

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää pitää kokouksensa liitteen mukaisesti keväällä 2027 ja päättää ehdottaa valtuustolle, että valtuusto pitää kokouksensa liitteen mukaisesti keväällä 2027.

Päätös

Hyväksyttiin päätösehdotus.

Kunnanhallitus	§ 203	02.11.2026
Valtuusto	§ 43	09.11.2026

Ote valtuusto

Lisätietoja Kunnanjohtaja p. 050 464 6663

Valtuusto 09.11.2026 § 43
3/00.02.00.00/2026

Päätös

Valtuusto päätti pitää kokouksensa kevätkaudella 2027:

- 25.1.2027 (varakokokous)
- 22.2.2027
- 22.3.2027
- 3.5.2027
- 31.5.2027 (varakokous)
- 14.6.2027

Lisätietoja Kunnanjohtaja p. 050 464 6663

Liitteet

7 Liite, valt 9.11.2026, Liperin valtuuston ja kunnanhallituksen kokousaikataulut keväällä 2027

Aloitteita ja kysymyksiä

Valtuusto 09.11.2026 § 44

Merkitään tiedoksi kokouksessa mahdollisesti jätettävät valtuustoaloitteet.

Päätös

Kokouksessa ei jätetty valtuustoaloitteita.

Muutoksenhakuohje koskee pykäliä: § 33, § 34, § 37, § 44

Muutoksenhakukielto

Päätös koskee kuntalain (410/2015) 136 §:n nojalla vain valmistelua tai täytäntöönpanoa, joten siitä ei saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta.

Muutoksenhakuohje koskee pykäliä: § 35, § 36, § 38, § 39, § 40, § 41, § 42, § 43

Valitusosoitus

Tähän päätökseen haetaan muutosta kirjallisella kunnallisvalituksella.

Valitusoikeus

Päätökseen saa hakea muutosta:

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, etuun tai velvollisuuteen päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen), sekä
- kunnan jäsen.

Valitusviranomainen

Itä-Suomen hallinto-oikeus

Postiosoite:	PL 1744, 70101 Kuopio
Käyntiosoite:	Minna Canthin katu 64, 70100 Kuopio
Sähköposti:	ita-suomi.hao@oikeus.fi
Puhelinvaihde:	029 56 42502
Avoinna arkipäivisin:	klo 8.00–16.15

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet

Valitusaika ja valitusajan alkaminen

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Valitusaika luetaan siitä päivästä, jona valittaja on saanut tiedon päätöksestä. Valitusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei oteta lukuun.

Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulu- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän (7) päivän kuluttua pöytäkirjanotteen lähettämisestä kirjeenä.

Käytettäessä todisteellista tiedoksiantoa asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon sinä päivänä, jona päätös on luovutettu asianosaiselle tai hänen lailliselle edustajalleen. Postitse saantitodistusta vastaan

lähetetystä asiakirjasta katsotaan asianosaisen saaneen tiedon saantitodistuksen osoittamana aikana.

Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa asianosaisen suostumuksella hänen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmantena (3) päivänä viestin lähettämisestä.

Sähköisen viestin katsotaan saapuneen viranomaiselle silloin, kun se on viranomaisen käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä siten, että viestiä voidaan käsitellä.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa kunnan verkkosivuilla www.liperi.fi.

Valituskirjelmä

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjästä eikä asiakirjan alkuperää tai eheyttä ole syytä epäillä.

Kirjallisessa valituksessa, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- vaatimusten perustelut
- valittajan nimi sekä yhteystiedot (postiosoite, puhelinnumero, mahdollinen sähköpostiosoite).

Jos muutoksenhakijan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituskirjelmän laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös hänen yhteystietonsa.

Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle.

Valituskirjelmään on liitettävä päätös, josta valitetaan, alkuperäisenä tai viran puolesta oikeaksi todistettuna jäljennöksenä sekä todistus siitä päivästä, josta valitusaika on luettava sekä asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle. Asiamiehen on liitettävä valtakirja sen mukaan kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) 32 §:ssä säädetään.

Valitusasiakirjojen toimittaminen

Valitusasiakirjat on toimitettava valitusviranomaiselle ennen valitusajan päättymistä. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulu- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valitusasiakirjat toimittaa valitusviranomaiselle ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä. Omalla vastuulla voi valitusasiakirjat lähettää postitse. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä. Valitusasiakirjat voi lähettää omalla vastuullaan myös sähköpostiviestinä. Tällöin valituksen on oltava perillä viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakuasian vireille panijalta peritään oikeudenkäyntimaksua sen mukaan kuin tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) säädetään, https://finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2015/20151455.

Mikäli hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi, oikeudenkäyntimaksua ei peritä. Maksua ei myöskään peritä eräissä asiaryhmissä eikä myöskään, mikäli asianosainen on muualla laissa vapautettu maksusta. Maksuvelvollinen on vireillepanija ja maksu on valituskirjelmäkohtainen.

Lisätietoja

Lisätietoja sekä päätöstä koskevia päätöspöytäkirjanotteita ja liitteitä voi pyytää Liperin kunnan kirjaamosta.

Postiosoite:	Kirjaamo, PL 20, 83101 Liperi
Käyntiosoite:	Varolantie 3, 83100 Liperi
Suojattu sähköpostiosoite:	www.liperi.fi/kunta-ja-hallinto/yhteystiedot/suojatun-sahkopostin-lahettaminen
Sähköpostiosoite:	kirjaamo@liperi.fi
Puhelinnumero:	013 686 511 (vaihde)

Päätös on lainvoimainen oikaisuvaatimusajan jälkeen, ellei siihen ole haettu muutosta eikä sitä ole otettu ylemmän toimielimen käsiteltäväksi.